13.OTURUM (1981) / GENEL YORUM NO. 4 MADDE 3: ERKEK VE KADINLARIN MEDENİ VE SİYASİ HAKLARDAN EŞİT YARARLANMASI

Sözleşme'nin 3. maddesine göre, taraf Devletler Sözleşme'de yer alan bütün medeni ve siyasi haklardan erkeklerin ve kadınların eşit yararlanmasını güvence altına almakla yükümlüdürler. Ancak birçok taraf Devlet'in raporunda bu konuya yeterince değinilmemiş olması konuyla ilgilenme ve özellikle de aşağıdaki iki nokta üzerinde durma ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Öncelikle, Sözleşme'nin 3. maddesi, 2. maddesinin 1. paragrafı ve 26. maddesi cinsiyet de dâhil olmak üzere, birçok alanda ayrımcılığın önlenmesine yönelik olarak sadece koruma tedbirlerinin alınmasını değil aynı zamanda haklardan yararlanılmasını sağlayacak olumlu ayrımcılık *{affirmative action)* tedbirlerinin alınmasını da gerektirmektedir. Bu bağlamda, sadece yeni kanunlar kabul etmek yeterli değildir. Uygulamada, kadınların rolleriyle ilgili yasama tedbirlerine ek olarak alınacak diğer tedbirlerin tespiti veya 3. madde çerçevesinde kesin ve pozitif yükümlülüklere işlerlik kazandırılması ve aynı zamanda gelişmelerin takibi, karşılaşılan zorluklar ve diğer faktörlerin de belirlenmesi açısından daha fazla bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır.

İkinci olarak, taraf Devletlerin sözkonusu madde çerçevesindeki pozitif yükümlülüğü, Sözleşme'de yer almayan konuları düzenleyecek ancak Sözleşme ile tanınan hakları ters yönde etkileyecek yasal ve idari düzenlemeler üzerinde kaçınılmaz bir etki doğurabilir. Bu konudaki pek çok örnekten biri; erkek ve kadın vatandaşlar arasında farklılık gözeten göç kanunlarının, kadının ülkesinin vatandaşı olmayan bir kimseyle evlenme veya kamusal bir makama sahip olma hakkı gibi hakları açısından yaratabileceği ters etkinin derecesidir.

Komite, kadınlar ve erkekler açısından farklı uygulamalara yer veren yasal düzenlemeleri ve diğer tedbirleri gözden geçirme konusunda özel olarak görevlendirilmiş kurum veya kuruluşların, söz konusu düzenleme ve tedbirlerin Sözleşme'deki haklar üzerinde ters etkiler yarattığı hallerde, erkek ve kadın arasında ayrım gözetildiği yönündeki tespitlerine taraf Devletlerce özel önem verilmesi ve taraf Devletlerin raporlarında söz konusu maddeyle ilgili tüm yükümlülüklerini yerine getirmelerini sağlayacak her tür tedbire ilişkin kesin bilgi vermeleri kaydıyla, taraf Devletlere destek olma gereğini göz önünde bulundurmaktadır.

Komite, erkek ve kadınlara eşit haklar tanınması ile ilgili olarak uygulamadaki problemlerin çözümünde tecrübelerin paylaşılması ve desteğin organize edilmesi ile gerçekleştirilebilecek uluslararası işbirliği imkânlarından daha fazla yararlanılması halinde, taraf devletlere mevcut yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde yardımcı olma olasılığını göz önünde bulundurmaktadır.